

**МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛОВДИВ
МЕДИЦИНСКИ КОЛЕЖ**

ОДОБРЯВАМ

ДИРЕКТОР:

/Доц. д-р Н. Трайкова, дм/

За учебната 2017/2018 г.

ПРОГРАМА

ПО

ЛАТИНСКИ ЕЗИК С МЕДИЦИНСКИ ТЕРМИНИ

**за придобиване на образователно-квалификационна степен
„професионален бакалавър”
по специалност „Инструктор по хранене и безопасност на храните”
и професионална квалификация „Инструктор по хранене и
безопасност на храните”**

**МЕДИЦИНСКИ КОЛЕЖ , МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ- ПЛОВДИВ
Адрес: Пловдив, ул."Братя Бъкстон "120
Тел/ факс:**

Пловдив, 2017 г.

АНОТАЦИЯ:

Надеждното и смислено овладяване на медицинска терминология, както и грамотното ѝ използване е необходимо условие за усвояване на медицината. Поставя се ударение върху творческото приложение на представяната информация и нейното трайно усвояване.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ:

Да се постигне осмисляне и приложение на граматичната специфика на латинската терминология в качеството ѝ на съвременни медицински термини и употребата им у нас и в чужбина.

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ:

Да се ститмулира у всеки студент стремеж към непрекъснато обогатяване на речниковия запас от латинска медицинска терминология във всички области на съвременната медицина.

ФОРМИ НА ПРЕПОДАВАНЕ:

Лекционно изложение, практически упражнения и преводи, мултимедия, самостоятелна работа и речникова работа.

ОЦЕНЯВАНЕ НА ЗНАНИЯТА:

Формира се средна текуща оценка на края на семестъра.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНИТЕ ЧАСОВЕ ПО СЕМЕСТРИ

Семестър	Всичко часове	Часове седмично	От тях :	
			лекции	упражнения
I	30	2/15 седмици/	0	30
Общо :	30		0	30

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНИЯ МАТЕРИАЛ ПО ТЕМИ И ЧАСОВЕ**ПЪРВИ СЕМЕСТЪР - УПРАЖНЕНИЯ**

№	ТЕМА	часове
1	Азбука. Особенности на произношението и ударението.	4
2	Глагол – общи сведения. Заповедно наклонение. Наречие.	2

3	Имена - общи сведения . Падежна система. Предлози.	2
4	Declinatio prima за съществителни и прилагателни имена.	2
5	Declinatio secunda за съществителни и прилагателни имена.	2
6	Declinatio tertia за съществителни имена.	2
7	Declinatio tertia за прилагателни имена.	2
8	Declinatio quarta et Declinatio quinta	2
9	Елементи на съвременната медицинска терминология – основни характеристики. Съгласувано и несъгласувано определение.	2
10	Рецептура – магистрална и официална рецепта.	2
11	Степени за сравнение. Числителни имена.	1
12	Образуване на лекарствени наименования.	1
13	Анатомични термини. Латински и гръцки терминоелементи.	2
14	Клинични термини – латински и гръцки терминоелементи	2
15	Семинар и семестриален тест	2

Общо: 30 часа

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

Да даде познания и образование на студентите за важноста и неотменността на латинската медицинска терминология като част от основата на културното съзнание на медицинските кадри.

Уверено ползване за четене и писане на граматичен и лексикален минимум, който е в основата на медицинската терминология на латински език: диагнози и рецепти, лекарствени групи и лекарствени форми; познаване на основни терминоелементи и тяхното приложение и употреба

ЛИТЕРАТУРА :

1. Николова В., Колева И. – „Lingua Latina medicinalis” / Медицински латински език/, издание “Рива ABC 90” София 1994 г. / MCMXCIV /

2. Велчева, И., Джабарова – Попова, А. – „Латински език” – учебник за медицински колежи – изд. къща “Сиела”, ISBN – 954 – 649 – 163 -2., С., 1998 г.

3. Милошева – Стайкова, Сл. Кралева Н. – „Латински език” – учебник за средните медицински училища – “Наука и изкуство” – София 1990 г.

4. Иванова А., Йорданова Анг., Димитрова Ем. – „Учебник по латински език за ВМИ” – изд. “Наука и изкуство” – София 1987 г.

5. Кръстева, И., Стоянова, П. – „Lingua pharmaceutica” – YSBN – 954 – 799 – 515 – 4, Сф., 1971 г.

6. Гандева, Р., Милев, Ал. Братков, Й., Порталски, М., - “Латинска граматика” – Сф., 1971 г.

7. Георгиева, Н. – “Lingua Latina” – учебник по латински език – изд. Къща “Хермес” – Пловдив, 1996 г.

8. Арnaudова, П. – „Nova terminologia medica polyglotta et eponymica” изд. „Медицина и физкултура”, София 2003 г.

9. Икономова, И. – „ Repetitorium latinum” , Пловдив 2006г.

10. Опрова, Я., Петринска Т.-„Латински език и фармацевтична терминология”, изд. „Сиела” 2010 г.

КОНСПЕКТ ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ:

1. Увод: специфика на медицинската терминология в исторически и практически аспект. Азбука. Произношение на гласни, дифтонги, съгласни, буквени съчетания и диграфи. Срички и ударение

2. Verbum – общи сведения. Заповедно и подчинително наклонение. Глаголът „sum”. Наречия. Употреба на глаголни форми във фармацевтичната терминология

3. Nomina – общи сведения. Падежна система. Предлози

4. Declinatio prima – парадигма за съществителни и прилагателни имена, изключения. Minimum lexicale

5. Declinatio secunda – парадигма за съществителни и прилагателни имена. Minimum lexicale

6. Declinatio tertia – суфикси. Парадигма за консонантно, вокално и смесено трето склонение. Minimum lexicale

7. Declinatio tertia за прилагателни имена – парадигма

8. Declinatio quarta et declinatio quinta. Minimum lexicale

9. Елементи на съвременната медицинска терминология – основни характеристики. Съгласувано и несъгласувано определение. Диагнози и фармацевтични изрази

- 10.Рецептура – правопис и структура на магистрална и официална рецепта
- 11.Степени за сравнение – особености в медицинската терминология.
Числителни имена и мерни единици
- 12.Словообразуване – образуване на лекарствени наименования
- 13.Словообразуване – анатомични термини – латински и гръцки терминоеlementи
- 14.Словообразуване – клинични термини – латински и гръцки терминоеlementи

ВЪПРОСИ ЗА САМОПОДГОТОВКА

I семестър

Тема 1: Азбука. Особености на произношението и ударението.

- 1.Азбука
- 2.Кои са гласните без особености?
- 3.Кои са гласните с особености? Дайте примери за правопис и правоговор.
- 4.Що е дифтонг?
- 5.Кои са дифтонгите?
- 6.Кои са особеностите в произношението на гръцките дифтонги?
- 7.Кои са съгласните без особености?
- 8.Кои са особените съгласни в латинския език и защо?
- 9.Дайте примери за правопис и правоговор.
- 10.Кои са буквените съчетания в латински думи? Дайте примери.
- 11.Кои съчетания се наричат аспирирани и защо? Дайте примери.
- 12.Кои са правилата за дълги и кратки гласни; съответно дълги и кратки срички?
13. Къде се поставя ударението в латинския език ? Кога се прави изключение в гръцки термини?

Тема 2: Глагол. Общи сведения. Заповедно наклонение. Наречие.

- 1.Кои са граматичните категории, които определят латинския глагол?
- 2.На колко групи се делят глаголите и според какъв признак?
- 3.Кои са окончанията за сегашно време на разказно наклонение?
4. Какво значи основна форма на глагола и какво значи инфинитив?
- 5.Какво наричаме заповедно наклонение и подчинително наклонение? Каква е тяхната употреба ?
- 6.Кои наречия най-често се употребяват?

Тема 3: Имена - Общи сведения. Падежна система. Предлози.

- 1.Кои са граматичните категории, които определят имената в латинския език?
- 2.Какви видове имена има в латинския език?
- 3.Колко склонения има в латинския език?
- 4.Как се разпределят имената в склоненията?
- 5.Що е падежна система?
- 6.Кои са определенията за всеки един падеж в латинския език?

Тема 4: Declinatio prima за съществителни и прилагателни имена.

- 1.Кои имена се включват в първо склонение?
- 2.Кои са изключенията в първо склонение?
- 3.Коя е парадигмата на първо склонение?
- 4.Примери за прилагателни по първо склонение - парадигма

Тема 5: Declinatio secunda за съществителни и прилагателни имена.

- 1.Кои имена се включват във второ склонение?
- 2.Кои са изключенията във второ склонение?
- 3.Коя е парадигмата на второ склонение за мъжки род?
- 4.Коя е парадигмата на второ склонение за среден род?
- 5.Какво е минало страдателно причастие – примерна парадигма на неговото склонение

Тема 6: Declinatio tertia за съществителни имена.

1. Кои имена принадлежат към трето склонение?
2. Приблизително колко вида суфикси има в трето склонение?
3. Кои имена принадлежат към трето консонантно склонение?
4. Дайте примерни парадигми с различни основи.
5. Кои имена принадлежат към трето вокално склонение? Дайте примери.
6. Какви имена се включват в трето смесено склонение. Дайте примери.

Тема 7: Declinatio tertia за прилагателни имена.

- 1.Какви видове биват прилагателните имена в трето склонение?
- 2.Дайте примерни парадигми от всеки един вид
- 3.Какво наричаме сегашно действително причастие и как се скланя то?

Тема 8: Declinatio quarta et Declinatio quinta

- 1.Кои имена принадлежат към четвърто склонение?
- 2.Какви изключения има в четвърто склонение?
- 3.Дайте парадигма на четвърто склонение.
- 4.Кои имена принадлежат към пето склонение?
- 5.Дайте парадигма на пето склонение

Тема 9: Елементи на съвременната медицинска терминология - основни характеристики. Съгласувано и несъгласувано определение.

- 1.Какво наричаме съгласувано определение? Дайте примери за склонение.
- 2.Какво наричаме несъгласувано определение? Дайте примери за склонение.
- 3.Дайте примери за изрази, в които има и съгласувано, и несъгласувано определение.

Тема10: Рецептура – магистрална и официална рецепта

- 1.Кои части са предварително напечатани в рецептата и кои се пишат в момента на издаването?
- 2.Кои термини се пишат с главна буква? Кой падеж обикновено се използва?
- 3.Кои са основните съкращения в рецептата?
- 4.Каква е разликата между магистрална и официална рецепта?

Тема 11: Степени на сравнение. Числителни имена.

- 1.Колко степени за сравнение има в латинския език и как се образуват те?
- 2.Каква е употребата на степените за сравнение в медицината?
- 3.Кой вид числителни имена и мерни единици (латински и гръцки) се използват в медицината?

Тема 12: Образоване на лекарствени наименования.

- 1.Какви видове лекарствени форми се използват?
- 2.Кои падежни форми участват при наименованията на лекарствените вещества и форми

Тема 13: Анатомични термини. Латински и гръцки терминоелементи.

- 1.Каква е спецификата при образуването на анатомичните термини на латински език?
- 2.Кога се употребяват гръцки термини?
- 3.Каква е граматичната употреба на гръцки префикси и суфикси?

Тема14: Клинични термини – латински и гръцки терминоелементи.

- 1.Каква е спецификата при образуването на клинични термини на латински език?
- 2.Кога се употребяват гръцки термини?
- 3.Каква е граматичната употреба на гръцки префикси и суфикси?